

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirskotsstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hagni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Hurlivasin

oddagrein

Í oyggjatiðindi í gjár eftirlýsir ein av fremstu tjóðveldismanninum hvar hurlivasin er í flokki sínum. Orsøkin til hesa eftirlýsing er hin skjótt víðagitna grein í Sosialinum um málagn tjóðveldisflokksins 14. sept. sum ikki er komin út síðani Ólavseku, og ikki minni tað, at blaðstjórin á Sosialinum loyvdi sær at gera nakrar viðmerkingar til tað orðaskifti, sum stóðst av hesi grein. At hesar viðmerkingar ikki í einum og øllum tóku undir við Tjóðveldisflokkinn, tykist teimum ovboðið.

UM TAÐ veruliga er so, at Hans J. Debes, sum greinskrivarin í Oyggjatiðindi eitur, ikki sær ideologiska hurlivasin í sínum egna flokki kunnu vit hjálpa honum. Hann megna at fylla nærum eina heila blaðsíðu at greiða frá, hvussu góður sjálvstýrisflokkur, Tjóðveldisflokkurin er. Samstundis, sum hann leggur aftrat, at fyri at varðveita sambandið vóru feroingar so býttir, at kila seg sundur á ein nýggjan hátt, — borgarlig og ikki borgarlig.

HETTA ER eitt tjóðveldissjónarmið, sum vit mangan hava hoyrt fyrr. Tjóðveldisflokkurin var stovnaður sum ein loysingarflokkur, og sigur seg enn vera tað. Hvar Tjóðveldisflokkurin so flýtur ideologiskt — um hann er borgarligur ella sosialistiskur, er tað eingin sum veit. Tað fáa vit heldur ikki nakað at vita um í nevndu grein.

OG TAÐ er júst hetta, sum vit loyvdu okkum at vísa á. Vit kallaðu flokkinn fyri ein ideologiskan hurlivasa. Um tjóðveldismenn hava hug at kalla tað okkurt annað, vera teir um tað.

TA SAGT verður, at Tjóðveldisflokkurin stendur enn har hann altíð hevur staðið, er hetta helst beint. Men hetta sigur okkum so ómetaliga lítið um flokksins ideologi. Tað eru í hvussu so er gomlu slitnu klisjeir í dag at hoyra sum teir nýttu heilt frá flokksins upphavi. Tjóðveldisflokkurin; sigur seg ikki halda seg til nakra sum helst ismu, hann er bert optimistiskur.

TJÓÐVELDISFLOKKURIN skal sjálvandi hava loyvi at halda, at tað var býtt av feroingum, at býta seg sundur í borgarligar og ikki borgarligar flokkar. Vit eru ikki av somu áskoðan. Vit minnst all herðrópið hjá Tjóðveldisflokkinum um: At í Føroyum skulu feroingar ráða. Javnaðarflokkurin vístu tá á, at feroingar eisini skuldu LIVA í Føroyum. Soleiðis at skilja, at skapast skuldu ØLLUM livilig kor, sosialt rættvís, eina menniskjansliga tilveru. At tað í dag partvist hevur eydnast Javnaðarflokkinum, eru mong prógv fyri. Orsøkin til, at tað er so liviligt í Føroyum í dag, er hesum politikki at takka, og ikki rakstrarrópum tjóðveldismanna.

EITT HEVUR Tjóðveldisflokkurin duga betri enn Javnaðarflokkurin — kanska betur enn nakar annar flokkur. Tað er at »selja« sín politik. Hann hevur altíð duga væl, at vera við til populerar avgerðir. At taka brot úr eini størri politiskari heild fyri at sýna hetta sum altavgerðandi fyri viðkomandi mál. Og hetta hevur hann altíð kunna gjørt við góðari samvitsku og uttan at vera bangin fyri at hetta kemur flokkinum tvørt fyri ideologiskt, av teirri einføldu orsøk, at hann onga ideologi hevur.

ár rættuligan vind í seglini. Greinirnar um sosialisering vóru soleiðis háttar, at tær fingur lesaran at trúgva, at nú fro tað almenna, áður enn nakar vardi at yvirtaka hvønn jarðarteig, hvønn trolara — ja, stutt sagt flest allar privatar ognir. Tíverri fyri Føroya land og feroingar allar varð nýval útskrivað í úrtíð, og vit fingur okkara

stórsta (politiska) skemtar til lógmann, og arbeiðshátturin hjá núsitandi samgongu er eisini hareftir. Tú hevur kanska lyndi til at flenna við, sjálvst um tú innast inni tekur so hjartaliga synd í núverandi lógmanni, ið fyri bert tveimum árum síðani kundi alt, dugdi alt og kláraði alt, men sum hesi bæði seinastu árinu so

Ger landsstýrið mannamun

Í einum Tingakrossi herfyri kundi ein lesa grein frá Sjørða Samuelsen, har hann fanst at landsstýrinum og tí politikki, sum Sjálvstýrisflokkurin sam- um við samgonguflokkum sínum, Sambandinum og Fólkaflokkinum, vóru við at mynda.

Sjørður sigur í grein síni, at verandi landsstýri er at líkna ið ein »plimsollara«.

Sjørður heldur fram, at best hevði verið, um Sjálvstýrisflokkurin sleppur burtur úr hesari samgongu.

Sum svar uppá greinina frá Sjørði Samuelsen sigur landsstýrismaður Sjálvstýrisflokksins, Torbjørn Poulsen í grein í Tingakrossi 27/8, og tað er ikki við mjúkum orðum har verður tikið til.

Torbjørn sigur soleiðis: »Okkara vinnuliv er smíttá av almennari uppleggjan — einki virkið, einki skip, uttan tað al-

menna eigur pening ella veðheldur fyri størri ella minni upphædd, gongur illa verður rokningin send skattgjalдарunum — tað skuldi líka veri Tveroyri.

Tá er henda meginregla ikki galdandi.

Um skipið er skrásett á Tveroyri, eru ikki hesar reglur galdandi, sigur Torbjørn Poulsen.

Hetta eru rein orð fyri pengarnar, og nú í Torbjørn hevur avdukað nakkað av tí leiki, sum fer fram aftanfyri tjöldini í Tinganesi, fari eg at loyva mær at spyrja, hvussu leingi vil Sjálvstýrisflokkurin verða við til henda sjónleik.

Tað verður gjørdur mannamunur og vanligar reglur eru ikki galdandi fyri ávis pláss í Føroyum.

Í einum svari til hesi sannleiksorð frá Torbjørn Poulsen, sigur Jógvan Sundstein, at Torbjørn uttan iva meinar við Sjørðarklett. Kanska kundi Jógvan Sundstein

bara fyri ein ordans skuld greitt almenninginum frá, hvussu landsstýri viðgjordi Sjørðarklett.

Og kundi passandi greitt frá, hvi ikki Tveroyri kundi fáa somu sømdir sum bjóðaðar vórðu keyparunum úr Tórshavn. At plássíð misti eitt fiskifar, at privatmenn mistu pengar, at tað almenna misti pengar — tað hevði ongan týðning, tí her fekk eitt biligt skip til Tórshavnar.

Løgmaður sigur í síni viðmerking til Torbjørn at hann trúði, at Torbjørn skemtaði.

Fyri lógmann er tað kanska skemt, at menn missa fiskifor, men veruleikin er tann, at tað er ein sorgarleikur, tá ein klárt og týðuliga fær at vita, at mannamunur verður framdur frá hægstu myndugleikum okkara.

Sverre Midjord

Spjaðið ikki avgerðarrættin ov nóg

Seinastu tíðina hevur nógur tjak verið um setan av rektara í Eysturoynni og setan av deildarleiðara í Trongisvægi.

At hesar setanir lukta, eru øll greið yvir, um tey hyggja at grundgevingunum fyri setanunum, sum nevndar hava verið í blaðunum í hvarjum einstøkum føri.

Landsskúlaráðið er náttúrliga komið fram í ljósið av fyrrnevndu orsøkum og 2 uppskot eru komin um, hvat ið gerast skal.

Jónanes Dalsgaard metir, at landsskúlaráðið eigur at koma undir eftirlit, meðan Birgir Mohr metir, at landsskúlaráðið eigur

at verða avtikið, og allur avgerðarrættur eigur at verða fluttur yvir at kommunurnar. Kommunurnar arbeiða nevnliga undir eftirliti, sigur hann???

Landsskúlaráðið er í prinsippinum eitt gott ráð. Feilurin er bert, at ráðið virkar ikki eftir ætlan. Tað vald, sum ráðið hevur, og sum krevur stóra ábyrgd av teimum sum har sita, er misnýtt. Tí og bert tí má lógin um samanseting v.m. endurskoðast.

Ikki um ráðið skal avtakast ella ei.

Í londum, har kommunurnar gjøgnumgangandi hava 100.000 til 500.000 íbúgvur, kunnu vit tosa

um at leggja avgerðarrættin fult og heilt úti hjá kommununum. Har verður uttan iva kravið um objektivitet hildið. Her heima eru kommunurnar flest allar smáar. So smáar, at hvør einstøk atkvøða telur, fyri ikki at tala um atkvøðurnar hjá eini familju. Tessvegna verða avgerðirnar ofta tiknar samsvarandi hesum veruleika, tá talan er um avgerðir á lokalum plani.

Av hesum skilst, at um kommunurnar fult og heilt fingur litið upp í hendurnar ta uppgávu, sum landsskúlaráðið hevur, so hevði ofta lukkað — lukkað illa.

jfd

Skemt ella...

Meðan undanfarna samgonga sat, var at kalla hvar einasta Dimmalætting fylt á tremur við grein um sosialisering og loysing, og hóast hesar lógu langt frá veruleikanum, ið hvørs sambandi tær vóru uppsettar, so tyktust tær fyri hin góðtrúgvna lesaran sannir gloypibitar at vera: sambandsflokkurin fekk hesi

ár rættuligan vind í seglini. Greinirnar um sosialisering vóru soleiðis háttar, at tær fingur lesaran at trúgva, at nú fro tað almenna, áður enn nakar vardi at yvirtaka hvønn jarðarteig, hvønn trolara — ja, stutt sagt flest allar privatar ognir. Tíverri fyri Føroya land og feroingar allar varð nýval útskrivað í úrtíð, og vit fingur okkara

stórsta (politiska) skemtar til lógmann, og arbeiðshátturin hjá núsitandi samgongu er eisini hareftir. Tú hevur kanska lyndi til at flenna við, sjálvst um tú innast inni tekur so hjartaliga synd í núverandi lógmanni, ið fyri bert tveimum árum síðani kundi alt, dugdi alt og kláraði alt, men sum hesi bæði seinastu árinu so

sanniliga hevur prógvað, at hann kann litið, dugir minni og klárar mest sum einki. Eitt tað seinasta bragðið er so tað, at hann og aðrir innan sangonguna eru byrjaðir eitt skemtikjak um sosialisering.

Harra blaðstjóri, í oddagrein í Sosialinum seinasta hósdag stendur m.a.: »lat skemtið liggja«, og júst hetta eiga javnaðarfólk at gera — tað skal núverandi lögmaður nokk taka sær av. Tað er nevnliga ein heilt annar spurningur, vit javnaðarveljarar vilja koma við í hesum viðfangi: Hvar er javnaðarflokkurin í tí politiska kjakinum? — Hvar eru tit Jørgin, Jóanes, Atli, Jakup, Vilhelm, Tór-

álvur og Hilmar? Eiga tit ikki at stiga fram og verja ta demokratisku sosialisimuna og greiða fólk frá, hvat hon veruliga inniber? Tit eru jú valdir at umboða hana. Kanna tit góðtaka, at henda okkara livsáskoðan verður nýtt sum fotatrað og skemt millum núverandi samgonguflokkar? Gott nokk viðtók landsfundur javnaðarflokksins, at forður

skuldi verða ein positívur andstöðupolitikkur, men mær tykir, at hesin hevur verið í so positívur mótvegis núsitandi samgongu, ið kann skrædna, aðrenn nakar grunar. Tíðin man vera komin — takið upp politiska koyrin og sláið har hann rakar meinast.

Javnaðarmaður

Heldur tú ikki

sosialin